

infoDOK

Raport o dokumentach

IV kwartał 2011 r.

Patronat honorowy:

Patronat:

Współpraca:

Organizator:

www.DokumentyZastrzezone.pl

Uczestnicy Kampanii Informacyjnej Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE:

Banki przyjmujące zastrzeżenia od wszystkich osób:

Banki przyjmujące zastrzeżenia od swoich Klientów:

Toyota Bank

www.toyotabank.pl

Partnerzy:

aleBank.pl

W **Systemie DOKUMENTY ZASTRZEŻONE** uczestniczą prawie wszystkie polskie banki oraz szereg innych firm i instytucji.

Pokazane powyżej logotypy banków przedstawiają wybranych Uczestników Systemu, którzy przystąpili do **społecznej Kampanii Informacyjnej promującej System zapewniający bezpieczeństwo naszej tożsamości**. Ich szczególne potraktowanie w niniejszym materiale jest wyrazem **podziękowania ze strony Związku Banków Polskich** za wkład w promocję idei zabezpieczenia nas wszystkich przed przestępstwami z wykorzystaniem kradzionych dokumentów.

Kampanii patronuje **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Policja** oraz **Federacja Konsumentów**.

www.DokumentyZastrzezone.pl

infoDOK

Raport o dokumentach

IV kwartał 2011 - 8. edycja

Spis treści:

Wstęp	2
Raport w liczbach	3
W skrócie: Zgubiłem lub ukradziono mi dokumenty - co mam zrobić?.....	4
Kampania Informacyjna Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE.....	4
Liczba zastrzeżonych dokumentów tożsamości	5
Liczba zastrzeżonych dokumentów tożsamości oraz ogólna liczba przestępstw	6
Łączna liczba i kwota udaremnionych prób wyłudzeń kredytów	7
Średnia kwota udaremnionej próby wyłudzenia kredytu	8
Liczba udaremnionych prób wyłudzeń - wg. województw	9
Łączna kwota udaremnionych prób wyłudzeń - wg. województw.....	10
Największe kwoty prób wyłudzeń kredytów	11
Opinia eksperta: Zagubione dokumenty - konsekwencje praktyczne i prawne	12
Opinia eksperta: Banknoty kolekcjonerskie	14
Prawdziwe historie	16

Wstęp

Szanowni Państwo, mijają dwa lata odkąd rozpoczęliśmy wydawanie kwartalnego Raportu o dokumentach infoDOK. Cieszymy się, że publikacja zyskała Państwa zainteresowanie i zaufanie. Dziękujemy za wszystkie komentarze i sugestie, które są dla nas inspiracją do doskonalenia i dalszego rozwoju opracowania.

Ósme wydanie raportu obejmuje dane za **IV kwartał 2011 r.** w porównaniu do analogicznego okresu sprzed 12 miesięcy. Na koniec grudnia wielkość Centralnej Bazy Danych Systemu DZ z dokumentami, które w powszechnym obrocie służą do potwierdzania tożsamości wzrosła z 1 032 330 do 1 059 237 sztuk. W ostatnim kwartale odnotowano zatem wzrost bazy o 26 907 dokumentów (str. 5).

Ostatni kwartał nadal potwierdza zjawisko, obserwowane od kilku kwartałów. Utrzymuje się stosunkowo wysoki poziom łącznych kwot prób wyłudzeń kredytów, przy stale zmniejszającej się liczbie takich przypadków (str. 7).

W ostatnich trzech miesiącach odnotowano 1 605 prób wyłudzeń (najmniej w całej historii badania). Oznacza to spadek o 19% w stosunku do analogicznego okresu z 2010 roku. Podkreślamy, że jest to również wynik o 33% niższy niż rekordowy pod tym względem III kwartał 2008 r.

Łączna kwota prób wyłudzeń wyniosła ponad 113 mln zł. Po wynikach z II i III kwartału (odpowiednio 150 oraz 140 mln zł) na szczęście widać pozytywny malejący trend w tym zakresie. Nadal jednak są to bardzo poważne kwoty. Wynik 113 mln zł jest o 31% niższy od rekordu z IV kwartału 2010 r., kiedy to osiągnięto poziom ponad 163 mln zł.

W dalszym ciągu zdarza się wiele prób wyłudzeń na bardzo wysokie kwoty, przekraczające kilka milionów złotych, spośród których najwyższą był wniosek na 5 mln złotych (województwo mazowieckie). To znacznie mniej niż przed rokiem, kiedy to osiągnięto rekordową kwotę 25 mln zł (województwo wielkopolskie). W IV kwartale tylko cztery próby przekroczyły kwotę 3 mln złotych - w analogicznym okresie ubiegłego roku było ich aż siedem (str. 11).

Polecam Państwu także lekturę części opisowej Raportu – prezentujemy w niej kolejny artykuł autorstwa p. Henryka Kościńskiego (str. 14) o banknotach kolekcjonerskich, pierwszy w raporcie infoDOK tekst p. Piotra Gałązki (str. 12) o konsekwencjach praktycznych i prawnych zagubienia dokumentów oraz krótkie opisy prawdziwych zdarzeń związanych z wykorzystywaniem cudzej tożsamości pochodzących z kronik policyjnych (str. 16).

W dalszym ciągu przypominamy Państwu, że warto sprawdzić swoje dokumenty pod kątem daty ważności. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji przypomina, że pierwsze nowe dowody osobiste, wydane w 2001 roku straciły już swoją ważność. Podobnie straciły ważność dowody osobiste wydane osobom niepełnoletnim w 2006 roku (na okres 5 lat).

Grzegorz Kondek

Koordynator Kampanii Informacyjnej Systemu Dokumenty Zastrzeżone

Raport w liczbach

1 059 237	Wielkość Centralnej Bazy Danych Systemu DZ, na koniec IV kwartału 2011 r. (dokumenty tożsamości)
26 907	Liczba zastrzeżonych dokumentów tożsamości w IV kwartale 2011 r.
109 142	Liczba zastrzeżonych dokumentów tożsamości w całym 2011 r.
1 605	Liczba udaremnionych prób wyłudzeń kredytów w IV kwartale 2011 r.
6 841	Liczba udaremnionych prób wyłudzeń kredytów w całym 2011 r.
113 616 116 zł	Łączna kwota udaremnionych prób wyłudzeń kredytów w IV kwartale 2011 r.
510 691 921 zł	Łączna kwota udaremnionych prób wyłudzeń kredytów w całym 2011 r.
34 203 zł	Średnia kwota udaremnionych prób wyłudzeń kredytów w IV kwartale 2011 r.
32 547 zł	Średnia kwota udaremnionych prób wyłudzeń kredytów w całym 2011 r.
5 000 000 zł	Kwota największej udaremnionej próby wyłudzenia kredytu w IV kwartale 2011 r. (woj. mazowieckie)
25 000 000 zł	Kwota największej udaremnionej próby wyłudzenia kredytu w całym 2011 r. (woj. wielkopolskie)

W skrócie: Zgubiłem lub ukradziono mi dokumenty - co mam zrobić?

"Zgubiłem dokumenty", "zgubiłem dowód osobisty", "ukradli mi paszport", "zgubiłem prawo jazdy" - gdy znajdują się Państwo w takiej sytuacji, należy jak najszybciej:

- 1. Powiadomić oddział banku**, w którym posiadamy rachunek lub którego jesteśmy stałym klientem (albo, gdy nie mamy konta bankowego, iść do banku, który przyjmuje zastrzeżenia nie tylko od swoich klientów - aktualna lista www.DokumentyZastrzezone.pl) - tak postępujemy zarówno w przypadku zwykłego zgubienia, jak i utraty dokumentu w wyniku kradzieży. Powiadomienie polega na złożeniu wniosku o zastrzeżenie dokumentu - dyspozycja jest potrzebna, aby bank wpisał zastrzeżenie do Centralnej Bazy Danych Systemu DZ.
- 2. Powiadomić najbliższą jednostkę policji** - jeśli dokument został utracony w wyniku kradzieży.
- 3. Zawiadomić najbliższy organ gminy lub placówkę konsularną** i wyrobić nowy dokument. Informacje dotyczące konieczności zawiadomienia organu gminy znajdują się na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji - www.mswia.gov.pl.

System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE to ogólnopolski system zastrzegania skradzionych i zagubionych dokumentów tożsamości chroniący przed wyłudzeniami z ich użyciem.

Informacje z jednego banku, poprzez System DZ są błyskawicznie przekazywane do wszystkich banków i instytucji korzystających z Systemu. Na życzenie klienta może być wydane pisemne potwierdzenie przyjęcia dyspozycji.

Kampania Informacyjna Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE

Kampania Informacyjna Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE rozpoczęła się 16 lipca 2008 r.

Celem Kampanii jest poszerzenie w społeczeństwie wiedzy o możliwościach oraz potrzebie zastrzegania utraconych dokumentów tożsamości, bowiem ogólna wiedza w tym zakresie przed rozpoczęciem projektu była zbyt ograniczona.

Zastrzegać utracone dokumenty powinniśmy wszyscy - niezależnie od tego, czy jesteśmy już klientami jakiegoś banku, czy też nigdy z usług bankowych nie korzystaliśmy

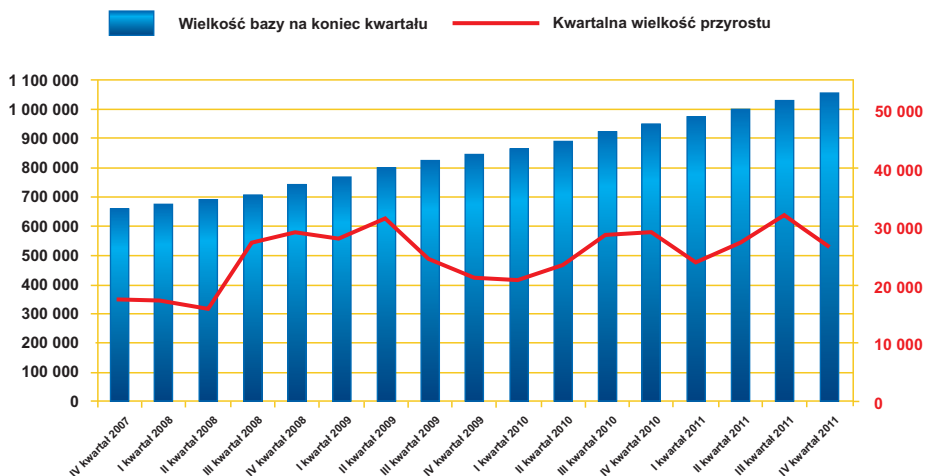
Kampania obejmuje promocję Systemu w aspekcie korzyści i bezpieczeństwa osób, które utraciły dokumenty tożsamości. Inicjatywa ma przede wszystkim szerzej informować społeczeństwo o tym, że istnieje możliwość uniknięcia szeregu przykrych konsekwencji mogących powstać w wyniku utraty dokumentów. Z tą informacją należy dotrzeć do jak najszerszego grona pełnoletnich osób, bez względu na to czy są Klientami Banków, czy też nie.

Główne hasła i symbol Kampanii

Symbolem akcji jest muszla z perłą. Główne hasła: "Utraciłeś dokumenty? Nie ryzykuj! Zastrzeż je w banku!" oraz "Chroń najcenniejszy skarb - swoją tożsamość".

Liczba zastrzeżonych dokumentów tożsamości: IV kwartał 2007 - IV kwartał 2011

Znaczny wzrost liczby zastrzeganych dokumentów, widoczny od IV kwartału 2008 r., jest efektem rozpoczęcia Kampanii Informacyjnej Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE.

W Polsce podstawowymi dokumentami potwierdzającymi tożsamość są dowody osobiste i paszporty. Jednak w praktyce, w tym celu powszechnie stosowane są np. prawa jazdy, książeczki wojskowe lub nawet karty płatnicze, na których wydrukowane jest imię i nazwisko. Z tego powodu w podanych w niniejszym raporcie danych o zastrzeżeniach uwzględniane są także te „dokumenty”.

Ilekcóż w niniejszym raporcie jest mowa o liczbie zastrzeżonych dokumentów tożsamości dane te dotyczą następujących rodzajów:

- ✓ dowody osobiste,
- ✓ paszporty,
- ✓ prawa jazdy,
- ✓ książeczki wojskowe,
- ✓ książeczki marynarskie,
- ✓ karty pobytu,
- ✓ dokumenty zagraniczne,
- ✓ dowody rejestracyjne,
- ✓ karty płatnicze.

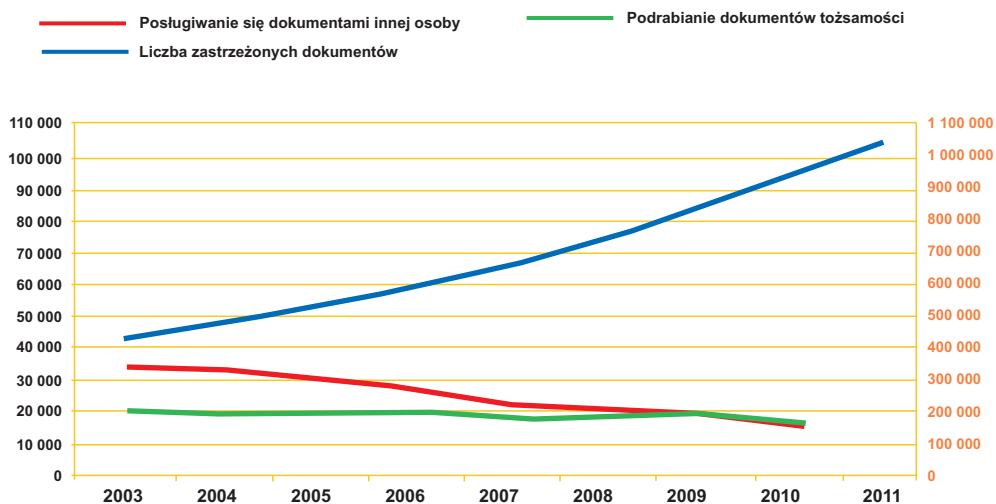
Odpowiadając na pojawiające się z Państwa strony pytania informujemy, że **samych dowodów osobistych i paszportów w bazie danych Systemu DZ znajduje się 719.362 szt.** (dane na koniec grudnia 2011 r.)

Kwartał	Wielkość bazy na koniec kwartału	Kwartałna wielkość przyrostu	Roczna wielkość przyrostu
IV kwartał 2007	661 083	17 335	89 358
I kwartał 2008	677 189	17 253	
II kwartał 2008	693 202	16 013	
III kwartał 2008	709 827	27 301	
IV kwartał 2008	743 894	28 791	104 311
I kwartał 2009	771 767	27 873	
II kwartał 2009	802 835	31 068	
III kwartał 2009	827 129	24 294	
IV kwartał 2009	848 205	21 076	101 890
I kwartał 2010	869 111	20 906	
II kwartał 2010	892 616	23 505	
III kwartał 2010	921 318	28 702	
IV kwartał 2010	950 095	28 777	109 142
I kwartał 2011	973 721	23 626	
II kwartał 2011	1 000 712	26 991	
III kwartał 2011	1 032 330	31 618	
IV kwartał 2011	1 059 237	26 907	

Źródło: ZBP

Liczba zastrzeżonych dokumentów tożsamości oraz ogólna liczba przestępstw dot. dokumentów

Rok	Postługiwanie się dokumentami innej osoby	Podrabianie dokumentów tożsamości	Liczba zastrzeżonych dokumentów
2003	33 775	20 949	436 779
2004	33 350	19 358	480 006
2005	30 391	19 937	530 863
2006	27 322	19 217	590 694
2007	22 087	18 319	661 083
2008	19 729	17 340	743 894
2009	18 854	17 804	848 205
2010	16 155	16 427	950 095
2011			1 059 237

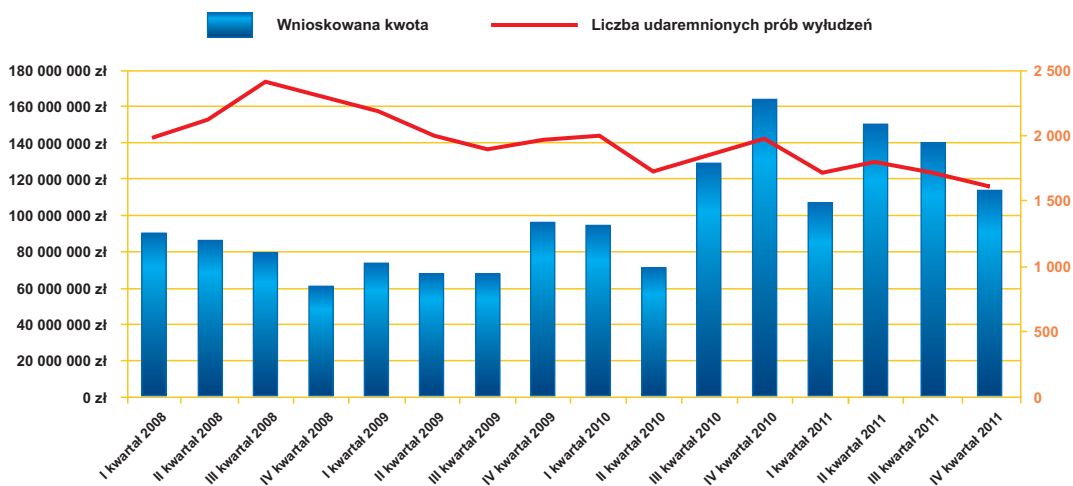
Źródło: www.policja.pl, ZBP

W dniu publikacji raportu nie były jeszcze dostępne policyjne dane statystyczne za 2011 rok.

Łączna liczba i kwota udaremnionych prób wyludzeń kredytów: I kwartał 2008 - IV kwartał 2011

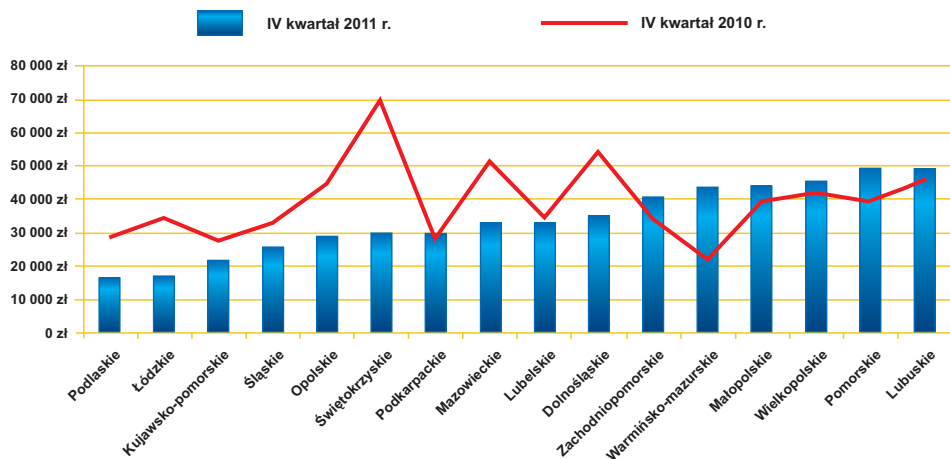

Kwartał	Wnioskowana kwota		Liczba udaremnionych prób wyludzeń	
	kwartalnie	rocznie	kwartalnie	rocznie
I kwartał 2008	90 306 120	317 566 699	1 964	8 806
II kwartał 2008	85 876 991		2 125	
III kwartał 2008	79 862 205		2 412	
IV kwartał 2008	61 521 383		2 305	
I kwartał 2009	73 412 811	305 557 682	2 194	8 056
II kwartał 2009	67 524 894		1 996	
III kwartał 2009	68 239 738		1 901	
IV kwartał 2009	96 380 239		1 965	
I kwartał 2010	94 689 393	458 075 223	1 988	7 557
II kwartał 2010	71 336 265		1 720	
III kwartał 2010	128 553 427		1 865	
IV kwartał 2010	163 496 138		1 984	
I kwartał 2011	106 875 157	510 691 921	1 714	6 841
II kwartał 2011	149 976 722		1 831	
III kwartał 2011	140 223 926		1 691	
IV kwartał 2011	113 616 116		1 605	

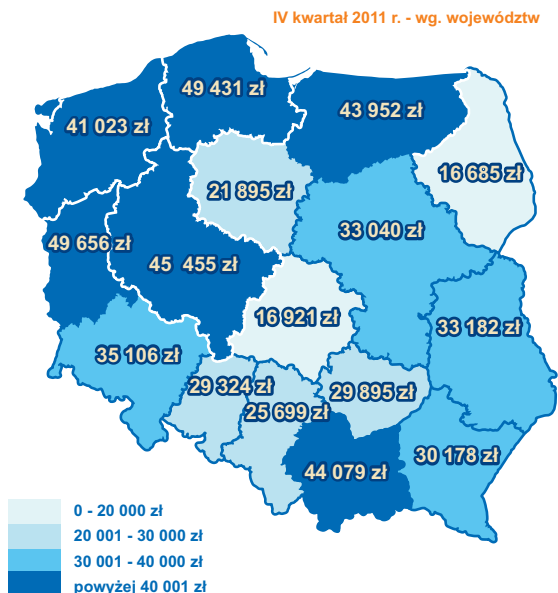
Źródło: Opracowanie ZBP, na podstawie danych BIK

Średnia kwota udaremnionych prób wyłudzeń kredytów: IV kwartał 2010/2011 r. - wg. województw

Województwo	IV kw. 2010 r.	IV kw. 2011 r.
Podlaskie	28 297 zł	16 685 zł
Łódzkie	34 255 zł	16 921 zł
Kujawsko-pomorskie	27 323 zł	21 896 zł
Śląskie	33 436 zł	25 699 zł
Opolskie	44 588 zł	29 324 zł
Świętokrzyskie	69 472 zł	29 895 zł
Podkarpackie	28 256 zł	30 178 zł
Mazowieckie	50 805 zł	33 040 zł
Lubelskie	34 066 zł	33 182 zł
Dolnośląskie	54 071 zł	35 106 zł
Zachodniopomorskie	33 797 zł	41 023 zł
Warmińsko-mazurskie	21 739 zł	43 952 zł
Małopolskie	39 711 zł	44 079 zł
Wielkopolskie	41 829 zł	45 455 zł
Pomorskie	39 261 zł	49 431 zł
Lubuskie	45 797 zł	49 656 zł
Średnia dla Polski	39 921 zł	34 203 zł

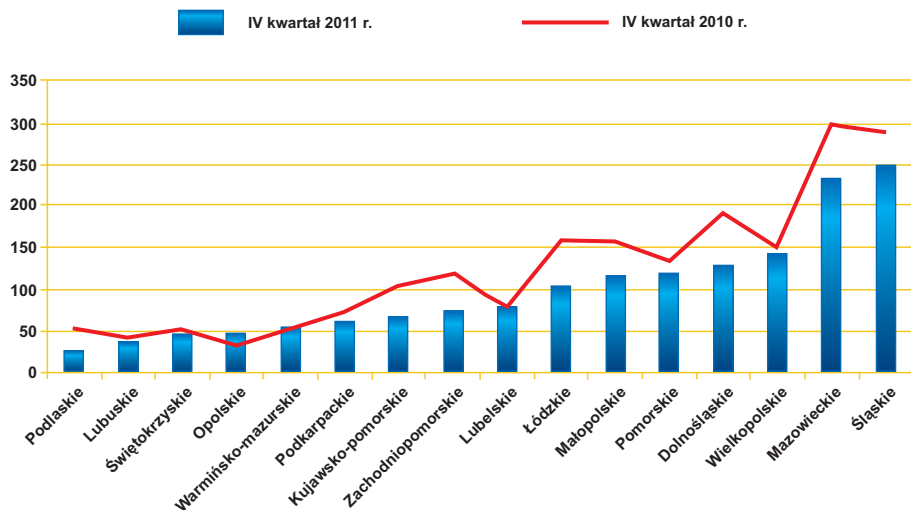

Źródło: Opracowanie ZBP, na podstawie danych BIK

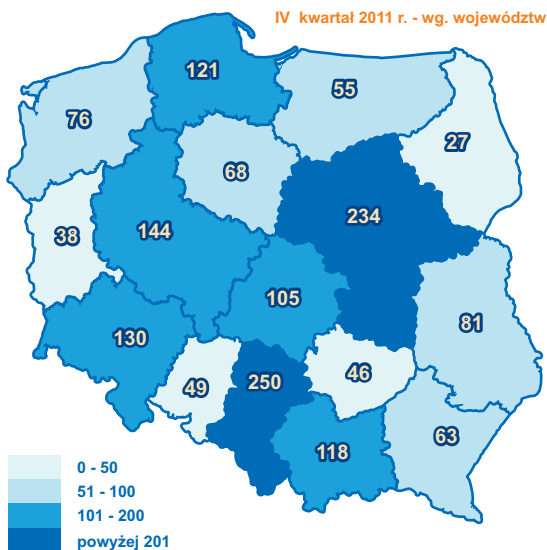
Przy wyliczeniu zostały odrzucone najbardziej ekstremalne wyniki (największe kwoty przekraczające 0,5 mln zł.), które mogły w znaczny sposób wpłynąć na średnią kwotę udaremnionych prób wyłudzeń w poszczególnych województwach.

Liczba udaremnionych prób wyludzeń: IV kwartał 2010/2011 r. - porównanie wg. województw

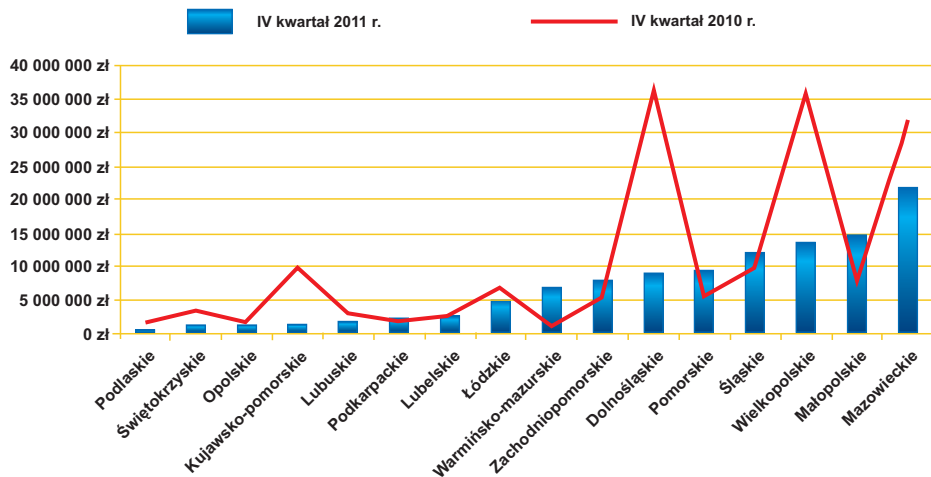
Województwo	IV kw. 2010 r.	IV kw. 2011 r.
Podlaskie	53	27
Lubuskie	43	38
Świętokrzyskie	52	46
Opolskie	33	49
Warmińsko-mazurskie	52	55
Podkarpackie	72	63
Kujawsko-pomorskie	104	68
Zachodniopomorskie	118	76
Lubelskie	80	81
Łódzkie	158	105
Małopolskie	158	118
Pomorskie	132	121
Dolnośląskie	192	130
Wielkopolskie	150	144
Mazowieckie	297	234
Śląskie	290	250
Średnia dla Polski	124	100

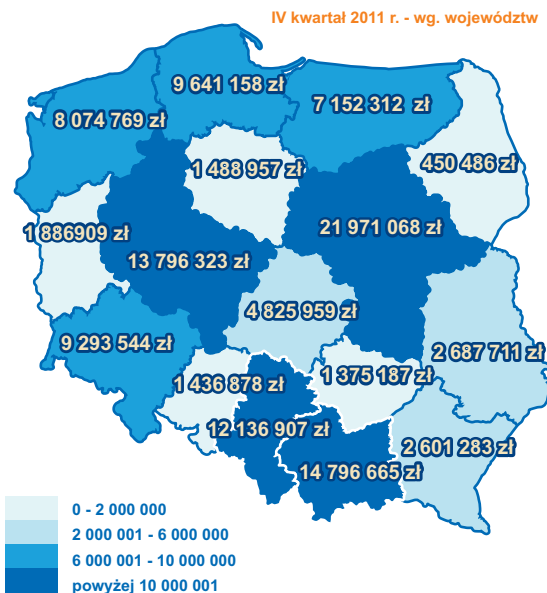
Źródło: Opracowanie ZBP, na podstawie danych BIK

Łączna kwota udaremnionych prób wyludzeń: IV kwartał 2010/2011 r. - wg. województw

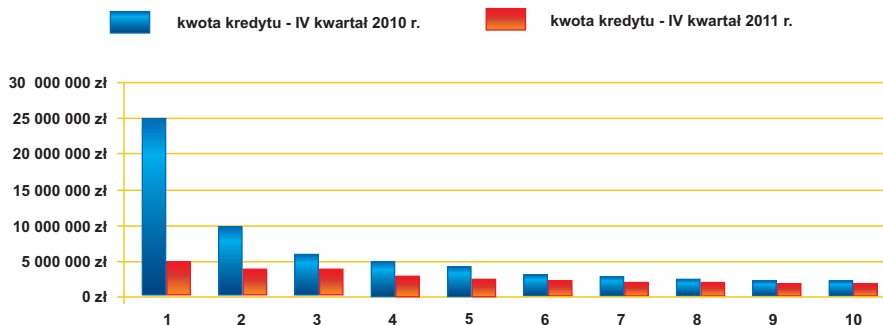
Województwo	IV kw. 2010 r.	IV kw. 2011 r.
Podlaskie	1 499 733 zł	450 486 zł
Świętokrzyskie	3 612 525 zł	1 375 187 zł
Opolskie	1 471 419 zł	1 436 878 zł
Kujawsko-pomorskie	9 777 421 zł	1 488 957 zł
Lubuskie	3 075 984 zł	1 886 909 zł
Podkarpackie	2 034 433 zł	2 601 283 zł
Lubelskie	2 725 279 zł	2 687 711 zł
Łódzkie	6 728 052 zł	4 825 959 zł
Warmińsko-mazurskie	1 130 445 zł	7 152 312 zł
Zachodniopomorskie	5 304 284 zł	8 074 769 zł
Dolnośląskie	36 183 979 zł	9 293 544 zł
Pomorskie	5 182 398 zł	9 641 158 zł
Śląskie	9 696 298 zł	12 136 907 zł
Wielkopolskie	35 657 454 zł	13 796 323 zł
Małopolskie	7 446 764 zł	14 796 665 zł
Mazowieckie	31 969 670 zł	21 971 068 zł
Średnia dla Polski	10 218 509 zł	7 101 007 zł

Źródło: Opracowanie ZBP, na podstawie danych BIK

Największe kwoty prób wyłudzeń kredytów: IV kwartał 2010/2011 r.

Województwo	Kwota kredytu - IV kwartał 2011 r.
Mazowieckie	5 000 000 zł
Małopolskie	4 000 000 zł
Dolnośląskie	4 000 000 zł
Zachodniopomorskie	3 000 000 zł
Warmińsko-mazurskie	2 500 000 zł
Warmińsko-mazurskie	2 322 832 zł
Mazowieckie	2 200 000 zł
Małopolskie	2 171 650 zł
Wielkopolskie	2 000 000 zł
Wielkopolskie	2 000 000 zł

Województwo	Kwota kredytu - IV kwartał 2010 r.
Wielkopolskie	25 000 000 zł
Dolnośląskie	9 927 750 zł
Dolnośląskie	6 000 000 zł
Mazowieckie	4 997 000 zł
Mazowieckie	4 377 500 zł
Wielkopolskie	3 158 540 zł
Dolnośląskie	3 000 000 zł
Kujawsko-pomorskie	2 621 811 zł
Kujawsko-pomorskie	2 484 294 zł
Mazowieckie	2 398 080 zł

Źródło: Opracowanie ZBP, na podstawie danych BIK

Opinia eksperta

Zgubione dokumenty - konsekwencje praktyczne i prawne

Nawet, jeśli nie każdy miał tę wątpliwą przyjemność utracić portfel z ważnymi dokumentami - wskutek zgubienia lub co gorsza kradzieży, to z pewnością większość z nas słyszała, że taka sytuacja przytrafiła się komuś ze znajomych lub rodziny. Czy zastanawialiśmy się kiedykolwiek nad konsekwencjami prawnymi tej sytuacji? Wbrew pozorom ta dość błaha sytuacja może spowodować niekiedy sporo kłopotów.

Aby ich uniknąć warto pamiętać o kilku podstawowych zasadach, o których poniżej.

Obowiązki posiadacza utraconego dokumentu

Pierwsza myśl, która przychodzi nam do głowy, gdy myślimy "Co zrobić, gdy ukradli mi portfel?", to najczęściej pomysł, by sprawę zgłosić na Policję. To oczywiście nie zaszkodzi, niemniej jednak nie

możemy zapomnieć, że to nie wystarczy.

Podstawową czynnością jest zawsze zgłoszenie utraty dokumentu organowi, który dany dokument nam wydał. W przypadku dowodu osobistego, będzie to urząd gminy (urząd miasta). Jeśli zginię nam prawo jazdy, to powinniśmy skierować swoje kroki do starostwa powiatowego, chyba że mieszkamy w mieście na prawach powiatu (w tzw. powiecie grodzkim) - wtedy znów musimy udać się do urzędu miasta. W sytuacji zagubienia paszportu, trzeba zgłosić to w urzędzie wojewódzkim, który wydał dany paszport.

Dopełniając ww. formalności, możemy być pewni, że nikt nie zarzuci nam niedochowania staranności. Trzeba jednak pamiętać, że powyższe nie uchronią nas przed wszystkimi kłopotami. Oczywiście, nikt nie będzie mógł legitymować się naszym dokumentem przed Policją lub w urzędach, ale nie ma pewności, że np. nasz dowód osobisty nie zostanie użyty do zawarcia umowy z operatorem komórkowym albo do wzięcia pożyczki w banku. Najbardziej ryzykowne są takie umowy, które są zawierane powszechnie i z dużą ilością osób, lecz w dalszym ciągu generujące poważne zobowiązania pieniężne. Wiele z takich umów jest zawieranych nie bezpośrednio przez np. bank, lecz przez jego agenta, który następnie przesyła komplet dokumentów potwierdzających zawarcie umowy kredytowej do banku. Z tego powodu trudno jest sprawdzić, czy osoba, która faktycznie wzięła pieniądze z pożyczki, to ta której dowodem się posłużono, zwłaszcza jeśli podpis został podrobiony "fachowo".

Jak uniknąć "niechcianego" kredytu?

Oprócz zgłoszenia utraty dokumentu organowi, który dokument wydał, oraz Policji, warto niezwłocznie po stwierdzeniu zniknięcia dowodu osobistego udać się do banku, w którym posiadamy rachunek i dokonać analogicznego zgłoszenia.

Można to zrobić w każdym oddziale banku, nie tylko w tym, w którym otwieraliśmy rachunek - nie warto zatem czekać na koniec urlopu, jeśli ukradnie nam portfel nad morzem. Bank po otrzymaniu naszego zgłoszenia, wprowadzi dane utraconych dokumentów do Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE ("DZ") prowadzonego przez Związek Banków Polskich.

Skutki prawne umowy na podstawie skradzionego dokumentu

Możemy być spokojni - umowa zawarta przez osobę nieuprawnioną - złodzieja, który ukradł nam dokumenty, lub osobę, której złodziej sprzedał nasz dowód osobisty - jest z punktu widzenia prawa cywilnego niewiążąca. Nie wiąże nas, mimo że na umowie widnieją nasze dane. Wynika to z tego, że umowę zawarta osoba nieuprawniona do tego.

Niemniej jednak trudności wynikające z takiej umowy mogą być bardzo irytujące. Bank będzie nam wysyłał wezwania do zapłaty, wobec nas będzie prowadził postępowanie egzekucyjne i to nas wpisze, jako niesolidnego dłużnika do bazy danych Biura Informacji Kredytowej. Analogicznie będą działały inne spółki, z którymi złodziej zawrze "w naszym imieniu" (sic!) umowy.

Odkręcanie całej sytuacji, która nie była naszym udziałem, ale dotyczy nas bezpośrednio może kosztować nas sporo czasu, a przede wszystkim nerwów. Warto zatem zawczasu zadbać o to, aby jak najwięcej osób dowiedziało się o tym, że nie postugujemy się danym dokumentem - przede wszystkim za pomocą Systemu DZ.

Skutki karne

Na koniec warto powiedzieć parę słów na temat tego, co grozi za popełnienie przestępstw, o których mowa powyżej.

Każda kradzież, również kradzież portfela, stanowi przestępstwo zagrożone, zgodnie z art. 278 Kodeksu karnego (kk), karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat. Jeśli dokument zostanie przywłaszczony – np. znaleziony przez kogoś po tym, jak go zgubimy – grozi za to kara do 3 lat pozbawienia wolności (art. 284 kk).

Samo już postugiwanie się „dokumentem stwierdzającym tożsamość innej osoby albo jej prawa majątkowe” lub kradzież takiego dokumentu stanowi przestępstwo z art. 275 kk, i jest zagrożone karą pozbawienia wolności do lat 2. Takiej samej karze podlega każdy, kto „bezprawnie przewozi, przenosi lub przesyła za granicę” takie dokumenty.

Ponadto, jeśli osoba, która ukradła bądź przewłaszczyła dokument, sprzeda lub odda go osobie trzeciej, może podlegać karze grzywny, ograniczenia wolności, albo pozbawienia wolności do lat 2 (art. 274 kk).

Piotr Gałzka

*Autor artykułu jest aplikantem adwokackim,
Sekretarzem Sądu Polubownego (Arbitrażowego)
przy Związku Banków Polskich*

Opinia eksperta

Banknoty kolekcjonerskie

Narodowy Bank Polski emituje banknoty kolekcjonerskie z myślą o kolekcjonerach i numizmatykach. Będąc prawnym środkiem płatniczym – mogą pojawić się w obiegu gotówkowym. Przyjmowanie ich w transakcjach gotówkowych jest obowiązkowe.

Zgodnie z Konstytucją RP¹ Narodowy Bank Polski ma wyłączne prawo emisji polskiego pieniądza. Na tej podstawie oraz realizując zapisy ustawy o Narodowym Banku Polskim² emituje on banknoty i monety powszechnego obiegu oraz znaki pieniężne przeznaczone na cele kolekcjonerskie. Wszystkie rodzaje banknotów i monet wprowadzone do obiegu gospodarczego przez

NBP mają charakter prawnego środka płatniczego.

Banknoty kolekcjonerskie produkowane są głównie z myślą o kolekcjonerach i numizmatykach. Upamiętniają one ważne wydarzenia, wybitne postaci, autorytety i ich rolę w historii Polski i Polaków. Z założenia różnią się od banknotów obiegowych bogatszą symboliką, odmienną kompozycją i parametrami techniczno - graficznymi. Koszt ich zakupu zawsze jest większy niż wartość nominalna, na jaką opiewają. Kiedy jednak obsługują codzienne transakcje gotówkowe, honorowana jest wyłącznie ich wartość nominalna, a nie kolekcjonerska, po jakiej nabywane były od Narodowego Banku Polskiego.

Do tej pory Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie wyprodukowała, a Narodowy Bank Polski wyemitował - pięć banknotów kolekcjonerskich.³

Jako pierwszy ukazał się 16 października 2006 r. banknot wartości nominalnej 50 zł, zaprojektowany przez Andrzeja Heidricha, upamiętniający **28 rocznicę wyboru Karola Wojtyły na papieża**.

Po dwóch latach od debiutu banknotu papieskiego na rynku numizmatycznym pojawił się 30 października 2008 r. drugi papierowy znak pieniężny o wartości nominalnej 10 zł, który zaprojektował Maciej Kopecki, naczelny grafik PWPW S.A. Wprowadzono go do obiegu dla upamiętnienia 90 rocznicy odzyskania niepodległości.

200 rocznica urodzin Juliusza Słowackiego stała się okazją do wyemitowania 23 września 2009 r. trzeciego banknotu kolekcjonerskiego o wartości nominalnej 20 zł, który został wyprodukowany, podobnie jak „banknot niepodległościowy” według projektu naczelnego grafika PWPW S.A. Macieja Kopeckiego.

22 lutego 2010 r. na rynku numizmatycznym pojawił się czwarty banknot okolicznościowy, wartości nominalnej 20 zł, który tym razem upamiętniał 200 rocznicę urodzin wybitnego kompozytora i pianisty Fryderyka Chopina. Autorami projektu tego znaku pieniężnego są Grzegorz Pfeifer i Katarzyna Jarnuszkiewicz. Natomiast ryt portretu wykonał Przemysław Krajewski – artysta rytownik Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych SA.

Pięty banknot został oddany w ręce kolekcjonerów 25 listopada 2011 r. Upamiętnia on 100 rocznicą przyznania Nagrody Nobla Marii Skłodowskiej-Curie w dziedzinie chemii. Wyprodukowano go według projektu Agnieszki Próchniak. Natomiast twórcą projektu matrycy stalorytnicznej był Przemysław Krajewski. Wartość nominalna banknotu wynosi 20 zł.

Wykaz banknotów kolekcjonerskich wyemitowanych przez Narodowy Bank Polski:

Lp.	Temat	Data emisji	Nominał (w szt.)	Nominał zł	Cena sprzedaży zł
1.	Jan Paweł II	16.10.2006	2.000.000	50	90
2.	90 rocznica odzyskania niepodległości	30.10.2008	80.000	10	15
3.	200 rocznica urodzin Juliusza Słowackiego	23.09.2009	80.000	20	29
4.	200 rocznica urodzin Fryderyka Chopina	22.02.2010	120.000	20	50
5.	100 rocznica przyznania nagrody Nobla Marii Skłodowskiej-Curie w dziedzinie chemii	25.11.2011	60.000	20	47

Henryk Kościński

Autor artykułu jest

Naczelnikiem Wydziału w O/O NBP w Gdańsku

Podziel się swoją opinią: Henryk.Koscinski@nbp.pl

1. Art. 227.1 Centralnym Bankiem państwa jest Narodowy Bank Polski. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza /Dz. U 97.78.483/

2. Art. 36 NBP może prowadzić w kraju i za granicą sprzedaż monet, banknotów i numizmatów przeznaczonych na cele kolekcjonerskie oraz inne cele, na warunkach i według zasad ustalonych przez Zarząd NBP w drodze uchwały /Dz. U 05.1.2, z póź. zm./

3. Por. http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/banknoty_1_monety/banknoty_1_monety.html

Prawdziwe historie

Policjanci zapobiegli wyłudzeniu pieniędzy z banku

wtorek, 13 grudnia 2011

Funkcjonariusze zatrzymali 3 mężczyzn podejrzanych o próbę wyłudzenia kredytu. Jeden z nich właśnie miał podpisać umowę i otrzymać pieniądze a dwóch jego współników w tym czasie udawało klientów galerii handlowej. Wszyscy trzej usłyszeli już zarzuty. Wobec dwóch sąd zastosował tymczasowy areszt. Za oszustwo grozi do 8 lat pozbawienia wolności.

Wszystko zaczęło się od informacji operacyjnej, którą pozyskali policjanci zajmujący się zwalczaniem przestępczości gospodarczej. Z wiedzy operacyjnej funkcjonariuszy wynikało, że 3 mężczyźni będzie próbowało wyłudzić kredyt w wysokości prawie 20 tysięcy złotych. Mężczyźni działali wspólnie i w porozumieniu. Postępowali się sfalszowanymi dokumentami.

Tuż przed terminem wyznaczonym na podpisanie umowy stróże prawa przygotowali zasadzkę. Jeden z mężczyzn udał się do placówki bankowej w celu załatwienia formalności, natomiast jego dwaj współnicy udawali klientów pobliskich sklepów. Funkcjonariusze zatrzymali całą trójkę. W samochodzie 50-letniego Zbigniewa F., który jak się okazało, był poszukiwany, policjanci zabezpieczyli liczne dokumenty, pieczętki, które to najprawdopodobniej mogły służyć do podobnych oszustw kredytowych. Wszyscy trzej zatrzymani usłyszeli w prokuraturze zarzuty oszustwa.

Czynności przeprowadzone przez policjantów wykazały, że Marcin D. i Zbigniew F. ogłaszali się w gazecie, jako doradcy kredytowi, obiecywali pośrednictwo i pomoc w uzyskaniu kredytów. Aktualnie funkcjonariusze sprawdzają ile innych podobnych przestępstw mają oni na swoim koncie.

Oszukiwał i wyłudzał telefony

czwartek, 27 października 2011

Stołeczni policjanci zatrzymali 24-letniego Igora P., który postępując się fałszywymi dokumentami wyłudzał telefony komórkowe, a do tego posiadał przy sobie środki odurzające i kradziony telefon. Policjanci z Wawra przeprowadzili czynności, które doprowadziły do przedstawienia mu 6 zarzutów. W prokuraturze zdecydowano o zastosowaniu wobec podejrzanego policyjnego dozoru.

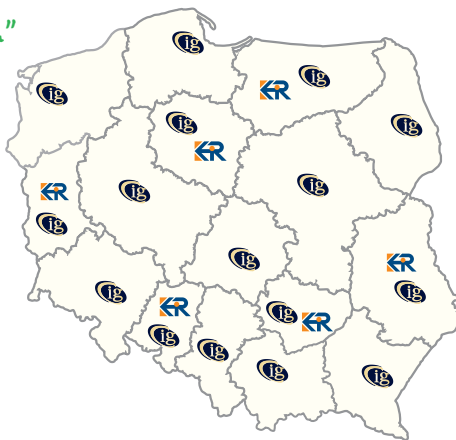
Stołeczni policjanci od jakiegoś czasu rozpracowywali sprawę wyłudzeń telefonów komórkowych przy pomocy sfalszowanych dokumentów. Po wykonaniu szeregu ustaleń operacyjnych wpadli na trop 24-letniego Igora P. Zatrzymali go na terenie Wawra w momencie, kiedy po raz kolejny próbował dokonać oszustwa. W trakcie dalszych czynności wyszło również na jaw, że mężczyzna posiadał przy sobie marihuanę, a w domu ukrywał kradziony telefon komórkowy.

Resztą zajęli się policjanci z komisariatu przy ulicy Mrówczej. Przeanalizowali zgromadzone materiały, przeprowadzili pozostałe sprawdzenia i ustalenia. Okazało się, że młody człowiek, postępując się fałszywymi zaświadczeniami o zatrudnieniu i zarobkach oraz kserokopiami dowodów osobistych wyłudzał telefony komórkowe od operatorów sieci telefonii komórkowych. Interesował go właściwie tylko jeden model aparatu, który kosztował prawie 1900 złotych.

Centrum Informacji Gospodarczej Zapraszamy do współpracy!

*„Wiedza o tym, gdzie znaleźć informacje
i jak ich używać - to tajemnica sukcesu”
Albert Einstein*

**Pokazujemy, jak wykorzystać
siłę informacji gospodarczej
w biznesie i prywatnie.**

**Sprawdzaj kontrahentów
i odzyskuj należności
tak skutecznie, jak banki!**

www.cigi.pl

CIG Białystok:

ul. Św. Mikołaja 1/31 III p.
15-419 Białystok
tel. (85) 74 23 342
tel. kom. 605 255 291
bialystok@cigi.pl

CIG Kraków:

ul. Szlak 65/912, IX p.
31-153 Kraków
tel. (12) 63 32 240
tel. kom. 723 723 752
krakow@cigi.pl

KIR Opole

- przedstawiciel CIG:
Ul. Krakowska 51
45-076 Opole
tel. (77) 45 45 751
opole@cigi.pl

KIR Bydgoszcz

- przedstawiciel CIG:
Ul. Chodkiewicza 15
85-064 Bydgoszcz
tel. (52) 32 51 251
bydgoszcz@cigi.pl

CIG Gdańsk:

ul. Wały Piastowskie
1/1503, XV p.,
80-958 Gdańsk
tel. (58) 68 21 949
tel. kom. 723 723 754
gdansk@cigi.pl

KIR Lublin

- przedstawiciel CIG:
ul. Tomasz Zana 38a
20-601 Lublin
tel. (81) 52 40 464
lublin@cigi.pl

CIG Poznań:

„Galeria Arkada”
ul. Obornicka 229/214
60-650 Poznań
tel. (61) 82 80 520
tel. kom. 723 723 753
poznan@cigi.pl

KIR Zielona Góra

- przedstawiciel CIG:
Ul. 1 Maja 3
65-404 Zielona Góra
tel. (68) 32 46 417
zielonagora@cigi.pl

CIG Katowice:

ul. Dąbrowskiego
22/515, V p.
40-954 Katowice
tel. (32) 35 97 980/981
tel. kom. 723 723 751
katowice@cigi.pl

CIG Łódź:

ul. Gdańska 91/93,
budynek F, 90-613 Łódź
tel. (42) 63 60 365
tel. kom. 607 055 584
lodz@cigi.pl

CIG Rzeszów:

ul. Zygmuntowska 9/105
35-025 Rzeszów
tel. (17) 85 33 460
tel. kom. 723 723 756
rzeszow@cigi.pl

CIG Wrocław:

ul. Gen. Wł. Sikorskiego 2-8/5
53-659 Wrocław
tel. (71) 78 88 401/402
tel. kom. 723 723 772
wroclaw@cigi.pl

KIR Kielce

- przedstawiciel CIG:
ul. Sienkiewicza 60a/6
25-501 Kielce
tel. (41) 34 48 529
kielce@cigi.pl

KIR Olsztyn

- przedstawiciel CIG:
Al. J. Piłsudskiego 11/17
10-959 Olsztyn
tel. (89) 52 36 764
olsztyn@cigi.pl

CIG Szczecin:

al. Bohaterów Warszawy
34/35, lokal 312, III p.
70-340 Szczecin
tel. (91) 43 10 660
tel. kom. 723 723 768
szczecin@cigi.pl

www.cigi.pl

Opracowanie Raportu:

Centrum Prawa Bankowego i Informacji Sp. z o.o., Dział Marketingu, ul. Kruczkowskiego 8, 00-380 Warszawa

Emilia Ożarowska

tel. (22) 486 84 428

e-mail: emilia.ozarowska@cpb.pl

Grzegorz Kondek

tel. (22) 486 84 426

e-mail: grzegorz.kondek@cpb.pl

Kieszonkowcy

kradną nie tylko dla gotówki!
Nie pozwól im wykorzystać
swojej tożsamości!
Jeżeli utracisz
dokumenty
nie ryzykuj!
Natychmiast
zastrzeż je
w banku!
Nawet jeżeli
nie masz
swojego
konta.

Kampania Informacyjna Systemu **DOKUMENTY ZASTRZEŻONE**

Sektor bankowy powszechnie uczestniczy w Systemie DZ. Poniżej przedstawiamy tylko wybrane banki, które uczestniczą w dodatkowej, społecznej Kampanii Informacyjnej:

Banki przyjmujące zastrzeżenia od wszystkich osób:

Banki przyjmujące zastrzeżenia od swoich Klientów:

www.DokumentyZastrzezone.pl

Patronat honorowy:

Współpraca:

Patronat:

Organizator:

